

Izdajatelj: KGZS-Zavod Novo mesto, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto
Obvestilo pripravila: Karmen Rodič, e-pošta: karmen.rodic@kgzs-zavodnm.si

ISSN

št. 8

Datum: 18. maj 2020

OBVESTILO ZA ZATIRANJE BOLEZNI V ŽITIH

Pšenica je na območju JV v na večini spremljanih lokacij v polnem cvetenju (BBCH 65). Začetek cvetenja je najbolj primeren čas za zatiranje *fuzarioz*. Ob napovedanih padavinah se bo nevarnost okužb še dodatno povečala. V ta namen lahko uporabite naslednje pripravke: **ASCRA XPRO** (1,5 L/ha), **BALTAZAR** (1 L/ha), **BOUNTY** (0,6 l/ha), **BUZZ ULTRA DF** (0,33 kg/ha), **CARAMBA** (1,5 L/ha), **ELATUS ERA** (1 L/ha), **FOLICUR EW 250** (1 L/ha), **MAGNELLO** (1 L/ha), **MIRADOR XTRA** (0,6 – 1,0 L/ha), **ORIOUS 25 EW** (1 L/ha), **PLEXEO** (1,5 l/ha), **PROSARO** (1 L/ha), **SILTRA XPRO** (1 L/ha), **SIRENA** (1,5 L/ha), **STAR** **TEBUKONAZOL** (1 L/ha), **TAZER 250 SC** (0,8 L/ha), **TEBUSHA 25% EW** (1 L/ha), **ZANTARA** (1,5 L/ha), **ZAMIR** (1,5 L/ha).

Natančen opis pripravkov in glivičnih bolezni je dostopen tudi v dokumentu na spletni strani KGZS - Zavoda Novo mesto (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin> (varstvo žit (pšenica, ječmen) pred boleznimi 2020)).

V posevkih smo v ječmenu opazili povečan pojav *ječmenove gole sneti*. Pomen sneti je v trenutnem načinu pridelave zanemarljiv, predvsem na račun uporabe certificiranega razkuženega semena in setve odpornejših sort. Večji pojav bolezni beležimo tam kjer so uporabljali doma pridelano seme in nerazkuženo seme v ekološki pridelavi. Značilni simptomi okužbe z golo snetjo na ječmenu se pojavijo šele v času klasenja. Sama gliva je bila namreč navzoča v semenu že ob setvi. Gliva raste skupaj z rastlino, dokler njen micelij ne preraste semenske zasnove. Namesto zelenih klasov se razvijejo snetljivi klasi, notranjost pa je spremenjena v suho črno-prašnato gmoto spor. Okuženo seme ima običajen izgled in je tudi normalno kaljivo. Rast glive se aktivira z začetkom kalitve semena. V času cvetenja ovojnica počí, spore pa nato veter raznese na sosednje klase, ki imajo odprte brazde. Pri tem pa se izvrši okužba. Okužbe z ječmenovo golo snetjo v prvi vrsti preprečimo s setvijo certificiranega, razkuženega semena. Pred uvedbo uporabe kemičnih sredstev za razkuževanje semena smo lahko seme tretirali z vročo in mrzlo vodo po naslednjem postopku: seme se je predhodno namočilo v toplo vodo (20°C), po petih urah se ga je precedilo, nato se ga je za 1 minuto potopilo v vodo z vsaj 49°C ter nato za 11 minut v vodo z temperaturo 52°C. Po toplotni obdelavi je sledilo hlajenje semena z mrzlo vodo in sušenje. Omenjeni način zaradi omejitev pri uporabi fitofarmaceutskih sredstva je v ekološki pridelavi edini način razkuževanja. Uporaba fungicidov tekom rednega varstva rastlin se ni pokazala za učinkovito. Tretiranje semena pa lahko izvajajo le za to dejavnost registrirana podjetja. Izguba pridelka je enaka % snetljivih klasov. Na kakovost ječmena za hrano ali krmo gola snet ne vpliva. Od letošnjih posevkov z okužbo je tako uporabno zrnje kot slama, ni pa primerno za seme v naslednjem letu.

V nekaterih posevkih prihaja do prereznožitve *rdečega žitnega strgača* (1 ličinka na posamezen vrhnji list ali 10 ličink na m² ali 15 % poškodovane površine najbolj vitalnih zgornjih listov) in *listnih uši* (prag v času cvetenja znaša 5-8 uši na klas, v sredini mlečne zrelosti pa do 10 uši na klas). Za njihovo zatiranje lahko uporabite enega od navedenih pripravkov v [obvestilu](#) iz dne 07.05.2020.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbite za zaščito čebel in drugih opraševalcev. Upoštevajte, da poraba dotikalnih fitofarmaceutskih sredstev, ki so označena kot čebelam nevarna, v času cvetenja gojenih rastlin, v dnevnem času ni dovoljena. Cvetočo podrast odstranite in preprečite zanašanje na sosednje cvetoče rastline. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.